

І ОЖИВАЄ МИНУВШИНА

В історії нашого краю чимало сторінок пов'язано з національно-визвольною боротьбою українського народу – як у 17 столітті, так і в 20-му.

Радивилів, Козин, Пляшева пам'ятають загони Богдана Хмельницького, які йшли на битву під Берестечко в 1651 році (вона, як відомо, відбулася на території теперішнього Радивилівського району). А в 1919 році на залізничній станції Радзивилів певний час перебував уряд Директорії на чолі з Симоном Петлюрою. В Українській революції 1918 – 1929 років брали участь і радивилівці, про що нагадує на міському кладовищі братська могила захисників Української Народної Республіки – учасників бою біля Кременця в 1918 році проти прихильників П.Скоропадського.

Радивилів, Підзамче, Пустоїванне, Теслугів стали місцевими осередками боротьби проти залежності Західної України від Польщі в 20-30-і роки, тут діяли активісти ОУН, «Просвіти», КПЗУ, «Сельробу», «Пласту» та інших організацій, зазнаючи політичних переслідувань та арештів.

Друга світова війна з новою силою висвітлила волелюбність і наших краян. Чимало їх виявилось причетними до формування загонів Української повстанської армії. У 1944 році за визволення Радивилова, тоді Червоноармійська, і втримання рубежу на підступах до Бродів бої точилися майже чотири місяці (Червоноармійськ було визволено 19 березня, Броди 11 липня). Більшість чоловіків призовного віку мобілізували на фронт. Сотні їх заплатили своїм життям за визволення України, Білорусії, республік Прибалтики від гітлерівців. Меморіал Слави на околиці райцентру став традиційним місцем ушанування подвигу визволителів, усіх, хто наблизили Велику Перемогу.

Окрема сторінка історії нашого краю – післявоєнна діяльність УПА. Репресії радянської влади торкнулися не лише учасників національно-визвольної боротьби, але й членів їхніх сімей, у тому числі

малолітніх дітей і підлітків.

У Радивиліві або на території району в різні часи бували такі діячі національно-патріотичного спрямування, як Іван Франко, Олена Пчілка, Леся Українка, Михайло Драгоманов, Михайло Грушевський, Симон Петлюра, Дмитро Дорошенко, Іван Огієнко, Улас Самчук, Олена Теліга, Левко Лук'яненко, В'ячеслав Чорновіл, Василь Червоний, Президенти незалежної України Леонід Кравчук, Леонід Кучма, Віктор Ющенко.

Деякі сторінки минулого озвалися в назвах вулиць Радивилова. Є тут вулиці Козацька, Богдана Хмельницького, Івана Богуна, 24 Серпня. Нагадуванням про наше славне минуле і борців за світлі національні ідеали стали вписані в найменування вулиць імена Володимира Великого (вул. Володимирська), Івана Мазепи, Максима Кривоноса, Максима Залізняка, Устима Кармелюка, Олекси Довбуша, Тараса Шевченка, Михайла Грушевського... Це свідчить про те, що наші великі попередники завжди поруч із нами. Пам'ять про героїв війни зберігають назви вулиць Миколи Маркелова, Павла Стрижака, Андрія Демьохіна, Опанаса Волковенка, Михайла Четвертного, Сидора Ковпака, Семена Чепчуріна, Гвардійська, Героїв.

Уже в роки незалежної України віддано належне організаторському талантові колишнього керівника району Миколи Похильченка (1936 – 1992) – його ім'ям названа нова вулиця в східному мікрорайоні райцентру (на фото), яка йде від вул. Конституції до вул. Павла Стрижака і сусідить із вулицями Вишневою, Сонячною, Молодіжною, Квітковою та іншими. Такої честі із тих, хто жили в Радивиліві і районі, удостоїлися ще лише письменники-патріоти Модест Левицький і Григорій Чубай.

Володимир ЯЦУК.
Фото автора.

Прапор перемоги. - 2010. - 20 серпня.